Samla in röster!

Att ordna arrangemang
för taldatainsamling

Varför?

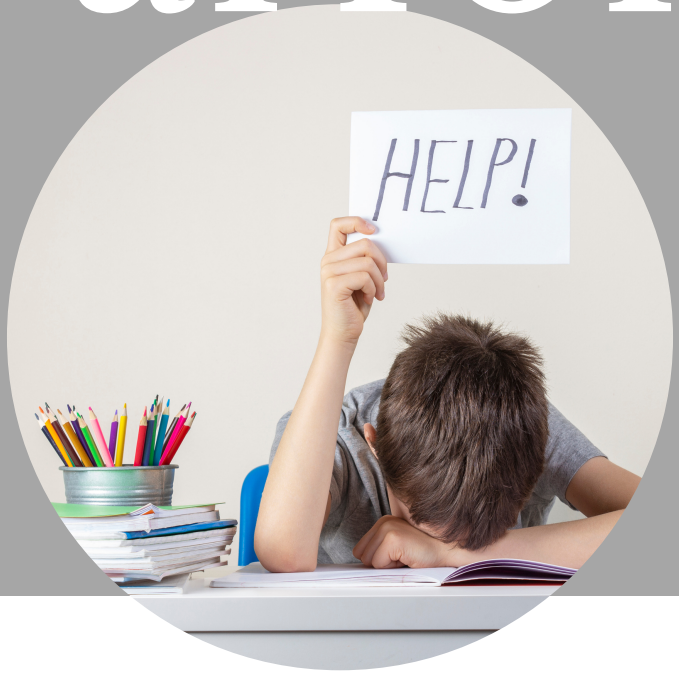

Tillgänglighet på internet är en ständigt aktuell utmaning.

Bland annat handlar det om att ge möjlighet för personer med nedsatt syn- eller läsförmåga att ta del av information, och att göra informationen tillgänglig på olika modersmål.

För att uppnå det behövs fungerande talsynteser där text kan omvandlas till tal, på vilket språk som helst. Vi bygger just nu en talsyntes till Wikipedia.

Till det behövs inlästa röster på alla språk.

Genom att skapa arrangemang för att samla in människors röster är du med och bygger upp möjligheten för större tillgänglighet på internet. Det betyder något.

Jycka till!

Wikimedia Sverige
Dyslexiförbundet

Vad behövs för ett bra arrangemang?

För ett digitalt arrangemang behöver du tänka på:

- Att sätta upp ett videomöte på en lämplig plattform.
- Hur man bäst handleder deltagarna på distans, särskilt om det uppstår problem eller frågor.
- Hur man skapar ett inkluderande klimat online. Finns det några förhållningsregler att inleda med för hur man gör med kamera, mikrofon, chatt, klotterplank, vänta på sin tur och så vidare?

För ett fysiskt arrangemang behöver du tänka på:

- Att hitta en lämplig lokal, till exempel ur tillgänglighetsaspekt. Se också till att det finns tillräckligt med eluttag för att alla deltagare ska kunna koppla in sina laddsladdar och utrymme för alla att prata.
- Att det kan vara trevligt att bjuda på fika eller snacks som tack för hjälpen.

Resurser

Den som ska dela med sig av sin röst behöver en dator eller telefon med mikrofon. Det är också bra att tänka på att sitta där det är relativt tyst.

Teknik

Det är bra att ha en arrangör som kan leda deltagarna genom workshopen. Om någon behöver teknisk hjälp är det också bra om nån kan svara på såna frågor.

Funktionärer

Det är oftast enklast att locka människor som har en relation till arrangören eller till ämnet, och allra helst en kombination. Och att varken förkunskap eller efterarbete krävs!

Kommunikation

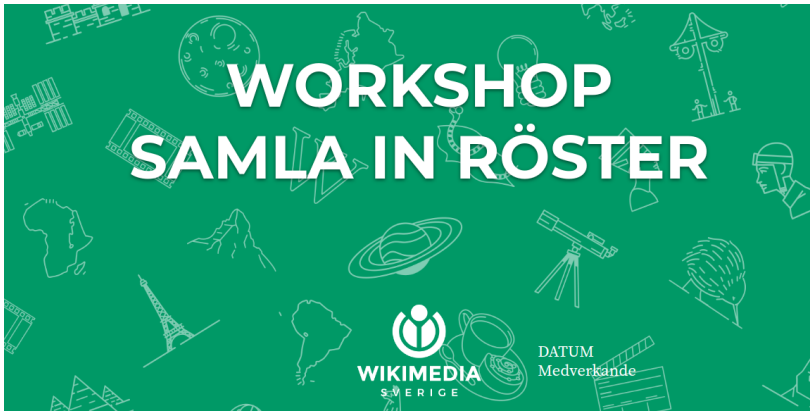

Vi har tagit fram en mall som du kan använda som presentation under workshopen.
Ladda ner presentationen!

Presentation

Verktygen

Mozilla Common Voice är en talresursinsamlare vars mål är att lära maskiner hur människor talar, och att bygga en stor öppen datamängd som kan användas för taligenkänning. Använd insamlaren! Länk till commonvoice.mozilla.org.

Lingua Libre är en annan insamlare. Fokuset med den är att spela in enskilda ord, framförallt för minoritetsspråk och utsatta språk. Inspelningarna laddas upp till Wikimedia Commons där de är fritt tillgängliga. Använd insamlaren! Länk till lingualibre.org

Wikimedia Sverige, KTH och STTS – Södermalms talteknologiservice AB har tillsammans arbetat med att utveckla en egen talresursinsamlare. Denna är ännu inte klar.

Säkerhet och integritet

När vi delar med oss av våra röster kan de komma att räknas som personuppgifter. Därför behöver du godkänna att verktyget får spara dina röstfiler.

I den färdiga talsyntesen kan flera röster läggas samman för att bilda en ny röst. Men om det inte finns så mycket data kan man komma att känna igen enskilda röster i talsyntesen.

Workshop

1 Lär känna varandra

Skapa möjligheten för alla att presentera sig med namn och berätta lite om sig själva.

2 Prata om varför

Varför behövs talsynteser och varför ska man bidra till att bygga upp dem? Detta skapar ett sammanhang för deltagarna.

3 Visa upp verktyget

Börja med att du som leder workshopen visar på din skärm hur verktyget ser ut och fungerar.

4 Testa!

Nu är det dags för deltagarna själva att pröva på att använda verktygen.

5 Pausa

Om workshopen håller på mer än en timme är det bra att lägga in en paus.

6 Reflektera

Avsluta med att låta alla dela med sig av funderingar, frågor och tankar kring det ni gjort. Det lär sig alla mer av!

7 Utvärdera

Skicka ut en utvärdering efter arrangemanget. Fråga både om genomförandet och om syftet med workshopen.

Möjliga problem och utmaningar

1 Verktyget

Ibland kan det vara problem med att verktygen inte fungerar som de ska. Då kan frustration uppstå. Försök i så fall att se vad som kan ha gått fel. I värsta fall kan du behöva använda en annan taldatainsamlare.

2 Handledningen

Det kan vara svårt att hjälpa någon i ett videosamtal som har problem, om andra lyssnar och samtidigt försöker spela in sina röstklipp. I så fall kan det vara en bra idé att skapa ett nytt rum i videosamtalet för support och hjälp.

Det går också att bestämma en tid för när deltagarna ska vara tillbaka efter att ha spelat in själva.

Wikispeech

Hundratals miljoner människor på vår planet är analfabeter, har delvis eller helt nedsatt syn, eller har dyslexi.

Vi vill att alla människor ska få tillgång till hela mänsklighetens samlade kunskap. Så länge Wikipedia är tyst, begränsas de som inte kan ta till sig skriven text. Så länge alla inte kan komma åt Wikipedia kommer vi inte att kunna nå vårt mål.

Genom Wikispeech strävar vi efter att ändra det. Inom Wikispeech bygger vi en fri och öppen text-till-tal-lösning (TTS).

Wikispeech kommer att byggas in direkt på Wikipedia. Det betyder att ingen extra utrustning eller särskilt kraftfulla enheter behövs. Tillgången på enheter och utrustning varierar mycket mellan var i världen man bor och vilket språk man talar. Det tycker vi är orättvist.

Volontärer kommer att kunna förbättra kvaliteten på Wikispeech. Fel och brister kan rättas till, och fler röster och språk läggas till. För att kunna bygga en så bra talsyntes som möjligt kommer verktyg för att samla in taldata utvecklas. Med detta verktyg kan nya röster skapas, och mer information bli tillgänglig för fler.

T a c k !

Detta toolkit är ett försök att skapa förutsättningar för att ordna arrangemang som kan bidra till bättre talsynteser i framtiden. Det är tänkt som ett stöd till arrangörer, något att ta hjälp av för att ordna ett så bra arrangemang som möjligt.

På så sätt kan fler bidra till att samla in röster, vilket kommer att skapa ännu bättre talsynteser framöver, på Wikipedia och på andra platser.

Hoppas att du har lärt dig något!

B a k o m i n f o r m a t i o n e n s t å r

Wikimedia Sverige
Dyslexiförbundet

Detta toolkit är skapat i Canva och samtliga bilder kommer från verktyget. Bilderna är fria att använda för icke-kommersiella såväl som kommersiella ändamål. Textens upphovsrättslicens är CC0.